

Vlaams
Parlement

vergadering **C4**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke
Kansen

van 28 september 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Rollend Grondfonds – 2641 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opdracht van bvba Camelot Vastgoedbescherming met betrekking tot het beheer van de leegstand in de sociale huisvesting – 2776 (2016-2017)	5
VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de mogelijkheid tot ruilen van sociale woningen – 2822 (2016-2017)	8
VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over nieuwe contractvormen voor bouwopdrachten in de sociale woningbouw – 2823 (2016-2017)	10
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het advies van de Vlaamse Woonraad over het voorontwerp van Vlaams Huurdecreet – 2977 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de inclusiespiegel van GRIP vzw (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap) en maatregelen die de inclusie van mensen met een beperking bevorderen – 2658 (2016-2017)	17

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Rollend Grondfonds – 2641 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, in 2012 werd binnen de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) een Rollend Grondfonds opgericht als een apart financieringsfonds. De bedoeling was om met dat fonds grondbeleidsmaatregelen te nemen om woonkwaliteit te behouden of te bevorderen. Het fonds paste ook in het grond- en pandenbeleid.

Oorspronkelijk kon enkel de VMSW gronden aankopen via dat Rollend Grondfonds. Eind 2015 werden de voorwaarden gewijzigd. Sindsdien kunnen ook lokale besturen en sociale huisvestingsmaatschappijen zelf rechtstreeks gronden aankopen via het Rollend Grondfonds. Daarvoor is 20 miljoen euro van de bestaande machtiging voor het Rollend Grondfonds omgezet in een FS3-machtiging. In de beleidsbrief 2016-2017 stond dat er in het najaar een uitbreiding zou komen met Vlabinvest, zodat zij dezelfde mogelijkheden zouden krijgen als de andere initiatiefnemers, zijnde lokale besturen, de VMSW en de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Ik heb een aantal schriftelijke vragen gesteld omtrent het Rollend Grondfonds en de middelen die daarin zitten en de aanvragen die komen om gronden te verwerven. Daaruit blijkt dat in 2015 3,1 miljoen euro van het besteedbare budget van 5 miljoen euro werd uitgegeven. In 2016 werd geen gebruik gemaakt van de in het fonds voorziene middelen, en in 2017 werd nog niets uitgegeven vanuit dat fonds. Eén sociale huisvestingsmaatschappij heeft een beroep gedaan op de FS3-lening voor een aankoop in 2017.

Minister, hoe verklaart u dat sinds de uitbreiding van het Rollend Grondfonds in 2015 lokale besturen en sociale huisvestingsmaatschappijen er bijna geen gebruik van maken en er geen gronden verworven worden via dat fonds? Wat zult u ondernemen om zowel lokale besturen als sociale huisvestingsmaatschappijen ertoe aan te zetten in de toekomst die middelen wel degelijk aan te wenden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, als ik me niet vergis, hebt u in mei nog een schriftelijke vraag gesteld over de stand van zaken toen. Voor de andere aanwezigen leg ik nog kort even uit dat vroeger alleen de VMSW gronden kon aankopen via dit systeem, maar dat het nu ook uitgebreid is naar gemeenten en sociale huisvestingsmaatschappijen, en natuurlijk ook naar Vlabinvest, maar daar kom ik zo dadelijk nog op terug.

Ik geef u gelijk, mevrouw Taeldeman, als u zegt dat het aantal dossiers zeer beperkt is. Op dit moment is er nog één lopend dossier gekend, namelijk in de stad Leuven. Het Rollend Grondfonds mikt op veeleer uitzonderlijke opportuniteiten. Om in aanmerking te komen voor de opname van een lening bij het Rollend Grondfonds, moet het immers gaan over grotere grondgehelen met een oppervlakte van minstens 5000 vierkante meter, waarop een project met een gemengde bestemming moet worden gerealiseerd. Een gemengde bestemming betekent: niet alleen sociale woningen, maar bijvoorbeeld ook zorgvoorzieningen of andere vormen van voorzieningen. Die beperking zorgt er natuurlijk ook wel voor dat er zich niet overal in Vlaanderen evenveel opportuniteiten voordoen.

Eind 2015 werd de regeling uitgebreid om ook grond aangekocht door sociale huisvestingsmaatschappijen te financieren met middelen van het Rollend Grondfonds. In 2017 werd bijkomend voorzien in de mogelijkheid voor Vlabinvest APB (autonoom provinciebedrijf) om via het Rollend Grondfonds renteloze bulletleningen aan te gaan voor de financiering van grondverwervingen voor de realisatie van sociale huurwoningen. In maart van dit jaar heeft de VMSW gecommuniceerd over de gewijzigde regeling aan de sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik hoop dat dat meer initiatiefnemers tot actie zal kunnen aanzetten.

Bij de opstart van het Rollend Grondfonds was het verder ook de bedoeling om in een protocol tussen mezelf en collega Tommelein een aantal afspraken vast te leggen over de werking en het beheer van het Rollend Grondfonds, bijvoorbeeld de screening van gronden, het vastleggen van de verkoopprijs aan de sociale huisvestingsmaatschappijen of andere initiatiefnemers. Ik kan u ook nog meegeven, mevrouw Taeldeman, dat dit protocol met mijn collega Tommelein op korte termijn geformaliseerd zal worden, waardoor de initiatiefnemers ook een beter zicht zullen krijgen op de verdere afwikkeling van gronden die het fonds al heeft aangekocht of nog zal aankopen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Bedankt, minister, voor uw antwoord. Ik heb nog een aantal vragen. U verwijst er zelf naar dat de modaliteiten vrij strikt zijn. Het moet gaan over gronden van 5000 vierkante meter. Die gronden moeten dan ook een gemengde bestemming krijgen, waardoor lokale besturen, sociale huisvestingsmaatschappijen en de VMSW al redelijk beperkt zijn in aankopen.

Minister, bestaat er een mogelijkheid, gelet op de resolutie van het Vlaams Parlement en uw decreet over nieuwe woonvormen in een proefomgeving, dat het Rollend Grondfonds kan worden uitgebreid? Ik denk aan mogelijkheden voor community land trust (CLT). Als die modaliteiten worden uitgebreid, kan dat fonds meer worden gebruikt.

Als de pot van 5 miljoen euro op het einde van het jaar niet werd aangewend, wordt dat dan aangewend in het volgende begrotingsjaar? Worden die middelen overgeheveld of start men elk jaar opnieuw met die 5 miljoen euro?

Lorin Parys (N-VA): Minister, we hadden het zopas over de oppervlaktenorm. Die is 5000 vierkante meter. Is het opportuun om die minimale oppervlakte te evalueren en na te gaan of we die naar beneden kunnen bijstellen, zodat het fonds ook in actie zou kunnen komen voor projecten van een kleinere oppervlakte dan 5000 vierkante meter?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Parys, ik weet dat 5000 vierkante meter groot is om daar vanaf te stappen. Dan komen we in de reguliere werking van de sociale huisvestingsmaatschappijen terecht, die nu ook grondaankopen kunnen doen. Dit was heel specifiek gericht naar grootschalige initiatieven. Afwijken van die norm zou niet zo goed zijn omdat ze dan in de dagelijkse werking van de SHM's terechtkomen.

Mevrouw Taeldeman, het Rollend Grondfonds bestaat erin dat de grond die wordt gekocht, weer wordt doorverkocht. Bij CLT doet zich dat niet voor. Wat wel kan gebeuren, is dat de VMSW grond koopt en die doorverkoopt aan een SHM. Als een SHM dan een contract afsluit of een samenwerkingsverband met een CLT aangaat, dan kan dat natuurlijk wel. De opportuniteit die u vermeldt dat het goed zou zijn om dit ook mee te nemen, kan al vandaag.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman vroeg ook nog of de 5 miljoen euro opnieuw wordt geïnjecteerd als ze niet werd opgebruikt.

Minister Liesbeth Homans: Dit kan worden aangewend. Mocht dat niet gebeurd zijn, dan wordt die gewoon overgedragen naar volgend jaar.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Voorzitter, u verwijst zelf naar een voorstel om modaliteiten aan te passen zodat het fonds meer kan worden gebruikt. Er zijn al inspanningen gebeurd. Vroeger was het enkel voor de VMSW, nu is het ook voor lokale besturen en SHM's, en nu ook Vlabinvest. Als we jaar na jaar zien dat er weinig middelen uit worden gebruikt of aangevraagd, is het misschien goed om stil te staan bij een heroriëntatie van een aantal modaliteiten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opdracht van bvba Camelot Vastgoedbescherming met betrekking tot het beheer van de leegstand in de sociale huisvesting – 2776 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik baseer me voor deze vraag om uitleg op cijfergegevens die ik van u heb gekregen over leegstand van sociale huurwoningen. Ik vraag u elk jaar naar de stand van zaken over de leegstand in het huurpatrimonium in de sociale huisvestingssector. We pleiten er allemaal voor dat de leegstand in de sociale huisvesting zoveel mogelijk wordt beperkt.

Ook dit jaar hebt u aangegeven dat er nog steeds een bepaald volume van leegstand is. Er wordt wel opgemerkt dat er een daling is van de niet-structurele of kortstondige leegstand. Daar merken we een verbetering op. Er zijn betere cijfers door een aantal aanpassingen die daar zijn gebeurd op voorstel van ons. We stellen echter ook vast dat de structurele leegstand in de sociale huisvestingssector stijgt. Minister, u verwijst daarvoor naar de vele investeringen voor renovatie van de bestaande sociale woningen. Als sociale woningen grondig worden aangepakt, dan betekent dat dat ze langer leegstaan.

Sinds 1993 beheert bvba Camelot Vastgoedbescherming leegstaand vastgoed. De bvba telt zestien vestigingen in Europa en wil als leegstandsbeheerder sociale huurwoningen die leegstaan in afwachting van renovatie beschikbaar stellen aan tijdelijke bewoners. Op die manier kan langdurige structurele leegstand bij grote renovatiewerken worden opgevangen en kan de intrek van krakers worden vermeden. Bovendien zal de leefbaarheid in de wijk er niet op achteruitgaan. Aangezien er bewoning is, wordt de waardevermindering beperkt en creëert het meer woonopties. Ik denk aan de vele mensen die wachten op een sociale huurwoning.

Op de laatste ministerraad van 14 juli 2017 besliste de Vlaamse Regering tot erkenning van bvba Camelot Vastgoedbescherming als leegstandsbeheerder in de sociale huisvestingssector zoals voorzien in de Vlaamse Wooncode. Minister, kunt u de precieze en concrete opdracht die bvba Camelot Vastgoedbescherming toegerekend kreeg, toelichten? Wanneer start deze opdracht? Is dat beperkt in de tijd of blijft het duren? Kunt u verduidelijken hoe bvba Camelot concreet zal werken? Hoe zal de samenwerking tussen de sociale huisvestingssector en de leegstandsbeheerder worden georganiseerd?

Ik veronderstel dat ze op een of andere manier nog in contact moeten komen met elkaar, dat er afspraken moeten worden gemaakt. Welke rol krijgt de VMSW? Bent u van plan om heel concrete doelstellingen op te leggen aan de leegstandsbeheerder? Worden er objectieven opgelegd? Wordt dat geëvalueerd? Op welke manier zal bvba Camelot Vastgoedbescherming rapporteren over haar beheer van leegstand in de sociale huisvesting?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Taeldeman, het doet me plezier dat u correct uitlegt waarom er nu meer structurele leegstand is in vergelijking met het verleden. Zoals u aangeeft, heeft dat natuurlijk ook te maken met de immense renovatieprojecten, die natuurlijk ook gepaard gaan met enorme budgetten, die momenteel in Vlaanderen lopen.

De Vlaamse Regering heeft inderdaad op 14 juli een erkenning gegeven aan Camelot, maar wel geen concrete opdracht. De erkenning loopt voor vier jaar. Het besluit daarover is gepubliceerd op 26 juli. Dat betekent concreet dat de erkenning loopt tot eind juli 2021. Camelot kan voor de periode van vier jaar buitenstelselwoningen inhuren van een sociale huisvestingsmaatschappij. De opdrachtgevers zullen bijgevolg de sociale huisvestingsmaatschappij zelf zijn, en dus niet de Vlaamse Regering.

Hoe zal Camelot concreet werken en hoe zal de samenwerking tussen de SHM's eruit zien? Van een SHM wordt verwacht dat ze maatregelen neemt om in de mate van het mogelijke de structurele leegstand tot een minimum te beperken. Verhuur buiten stelsel aan Camelot is nu een van de mogelijkheden waarover een SHM beschikt. Het is aan de SHM zelf om de opportuniteit hiervan te beoordelen en precieze modaliteiten te bespreken. Hierbij moet rekening worden gehouden met het minimale kader dat is vastgelegd in artikel 55bis en 55ter van het Sociale Huurbesluit van 12 oktober 2007. Dat is natuurlijk vanzelfsprekend.

De werking van bvba Camelot is allicht gekend. Camelot wil als leegstandsbeheerder sociale huurwoningen die leegstaan in afwachting van renovatie via bezetting ter bedde beschikbaar stellen aan tijdelijke bewoners. Hiermee vangt ze de structurele en langdurige leegstand op die zich voordoet bij grootschalige renovaties. Doordat de panden nog worden bewoond, kan het ervoor zorgen dat krakers en vandalen worden vermeden en de leefbaarheid van de wijk er zeker niet op achteruitgaat.

Camelot moet zich natuurlijk houden aan een aantal basisregels die eveneens in het erkenningsbesluit zijn opgenomen. Ik noem er enkele: men mag bijvoorbeeld niet discrimineren bij screening van kandidaten, er moet wel degelijk sprake zijn van contractuele vrijheid bij het afsluiten van de bezettingsovereenkomst om te komen tot een evenwichtige overeenkomst tussen beide partijen, er moet ook een conformiteitsattest zijn. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat we de tijdelijke bewoners in gevaar gaan brengen.

Welke concrete doelstellingen en objectieven kunnen er worden opgelegd en op welke manier zal Camelot moeten rapporteren? Er is nog geen concreet evaluatiemoment afgesproken. In de erkenning is wel expliciet opgenomen dat ze maar geldt voor vier jaar. Dat is belangrijk. Indien de samenwerking een vervolg wil kennen, zal Camelot eind juli 2021 opnieuw een aanvraag tot erkenning moeten indienen. Camelot wordt dus niet erkend voor het leven, maar voor een maximale periode van vier jaar.

Het spreekt voor zich dat het Agentschap Wonen-Vlaanderen op dat moment de sociale huisvestingsmaatschappijen die een samenwerking zijn aangegaan, zullen bevragen. Afhankelijk van hoe die samenwerking verliep, kan het zijn dat de erkenning wordt geweigerd, of dat er bijkomende modaliteiten zullen worden vastgelegd, of dat de erkenning opnieuw wordt verlengd eind juli 2021.

Indien er in de tussentijd sterke signalen komen uit de sector dat de samenwerking stroef verloopt, en vooral, dat de erkenningsvoorwaarden niet worden nageleefd – ik vind het erg belangrijk dat daarop wordt toegekeken –, dan kan de erkenning vroegtijdig worden ingetrokken. Die signalen moeten natuurlijk komen van de maatschappijen die ermee samenwerken. Ik ga ervan uit dat die samenwerking goed zal verlopen, want ik denk dat het een goed instrument is, dat het een goede beslissing is van deze Vlaamse Regering. We moeten er natuurlijk ook blijven op toezien dat alle regels en alle zaken die in het decreet worden vermeld, ook worden nageleefd.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u wel voor de bijkomende toelichting over de opdracht van de nieuwe leegstandsbeheerder Camelot. Het is toch voor het eerst dat er op die manier zal worden gewerkt, dat er wordt gezocht naar een manier om met leegstaande sociale woningen die op renovatie wachten, iets te doen. Het is wel positief dat de regering zoekt naar methodieken om langdurig leegstaande sociale woningen tijdelijk te laten bewonen.

Minister, ik heb toch goed begrepen dat het gaat over verhuur buiten stelstel? Op dit moment werken er een honderdtal sociale huisvestingsmaatschappijen. Op welke manier zal Camelot zijn werking kunnen toelichten aan die SHM's? Dat is dan waarschijnlijk een opdracht voor de VMSW of voor het Agentschap Wonen-Vlaanderen. Zo kunnen alle SHM's heel goed op de hoogte zijn van de manier van werken van Camelot en zo kunnen de honderd SHM's een beroep doen op Camelot als leegstandsbeheerder. Op welke manier gaan ze elkaar leren kennen?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Minister, is het niet opportuun om een soort van draaiboek of handleiding op te stellen voor VMSW of Wonen-Vlaanderen om in de toekomst niet alleen om te gaan met hoe Camelot werkt, maar misschien zijn er nog andere, nieuwe leegstandbeheerders die op de markt zouden komen?

Ik heb u daar enkele maanden geleden al over bevraagd. Dit is nu de eerste, maar in de sector zijn er misschien toch nog enkele andere.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik heb hier al enkele keren een vraag over gesteld. U weet dat wij voorstander zijn van dit nieuwe instrument op de markt om leegstand aan te pakken. Camelot is het bekendste en grootste voorbeeld van een leegstandbeheerder. Ik wil de beslissing van de Vlaamse Regering van 14 juli over de erkenning toejuichen. Het is een belangrijk signaal dat de overheid erachter staat en mee wil stimuleren. Op het vlak van sociale huisvesting biedt dat ook een meerwaarde.

De erkenningsvoorwaarden zijn opgelegd in het erkenningsbesluit. Hoe zal de handhaving daarvan gebeuren? Ligt dat volledig bij de SHM's? Zullen daar van hieruit controlemechanismen op worden losgelaten? Er is geen evaluatie gepland, maar de handhaving en bijsturing moeten natuurlijk wel gebeuren. Op welke manier zal dat gebeuren?

Ik hoop dat we uit deze erkenning wel dingen kunnen leren inzake leegstandbeheer, die we dan ook kunnen gebruiken in de privésector. Daar is zeer veel leegstand. Het instrument van leegstandbeheer zal een win-winsituatie opleveren voor de verschillende actoren als het meer wordt ondersteund.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Het is natuurlijk de Vlaamse Regering die heeft erkend. Het is dan nogal logisch dat de Afdeling Toezicht van het Agentschap Wonen ook zal toezien op de handhaving.

Collega's, ik was nog een ding vergeten. Iedereen zegt dat het de eerste keer is dat een leegstandbeheerder wordt erkend, maar ik moet mezelf corrigeren. Vorig jaar was er een erkenning voor de provinciale hogeschool in Boom, die ook gebruik heeft gemaakt van een aantal leegstaande sociale woningen in Boom. Dat was tijdelijk voor één jaar, en het betrof de opleiding van studenten instrumentbouw. De erkenning is nu afgelopen, maar ze is er wel geweest. Dit is natuurlijk op een veel grotere schaal.

Het is natuurlijk aan Camelot om zelf actief contact op te nemen met de huisvestingsmaatschappijen. Zij moeten zelf op zoek gaan naar cliënteel, maar de VMSW zal natuurlijk faciliteren. Op het Woonforum in het voorjaar van 2018 zal dit aanbod uitgebreid aan bod komen en zal er zeker ook de nodige aandacht aan worden besteed.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, we kijken uit naar de resultaten. Uit de cijfers van 2016 die ik van u kreeg, blijkt dat er 10.000 sociale huurwoningen leeg staan, waarvan 6000 structureel. Laten we dus hopen dat Camelot in de komende jaren kansen zal krijgen om een aantal van die woningen tijdelijk te verhuren, zodat ze kunnen worden bewoond.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de mogelijkheid tot ruilen van sociale woningen – 2822 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Voorzitter, ik wil beginnen met de nieuwe secretaris, de heer Peetersille, welkom te heten in ons midden. Ik hoop op een vruchtbare samenwerking.

Minister, sociale huurders die wensen te verhuizen, zijn gebonden aan een aantal voorwaarden. Alleen indien deze verhuis wordt genoodzaakt door een wijzigende gezinssituatie en men binnen het werkingsgebied van dezelfde huisvester blijft, kan dit met behoud van de voorrang. Wie zijn sociale woning bij huisvester A verlaat om niet-dwingende redenen en verhuist naar het gebied van huisvester B, zal daar onderaan de lijst komen te staan. Ongetwijfeld houdt dit heel wat huurders met eventuele verhuisplannen tegen. Anderzijds zou het zomaar toekennen van voorrang aan verhuizende sociale huurders uit andere werkingsgebieden een nefaste impact hebben op de wachtlijsten in een aantal regio's.

Zowel in Frankrijk als in het Verenigd Koninkrijk is het sociale huurders toegestaan om hun huurwoning te ruilen met zittende huurders uit de rest van het land. Zulke ruil vereist evenwel een wederzijds akkoord. Deelnemers mogen geen huurachterstand hebben, ruil mag niet leiden tot niet-rationele bezetting, huurders moeten minstens een bepaalde tijd reeds in hun woning wonen enzovoort. Dat zijn verschillende voorwaarden. Op deze manier wordt er niet geraakt aan de lokale wachtlijst, dus voor de huisvester biedt dit geen noemenswaardige nadelen. Een

aantal websites voorziet zelfs expliciet in platforms waar deze ruilen, in sommige gevallen zelfs een heuse kettingruil, worden gecoördineerd.

Een eventuele toepassing van dit principe in Vlaanderen dient natuurlijk rekening te houden met lokale voorrangsreglementen, die prioriteit toekennen aan bewoners van bepaalde gemeenten. Dat aspect daar gelaten lijkt een en ander me toch de moeite waard om in ogenschouw te nemen.

Minister, bent u bekend met de mogelijkheden in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk om vrijwillig sociale woningen te ruilen? Acht u een toepassing van dit principe in Vlaanderen mogelijk dan wel wenselijk? Ziet u bepaalde decretale of praktische struikelblokken? Wilt u deze mogelijkheid bestuderen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Meneer Hendrickx, u haalt voorbeelden aan uit Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Ook in Nederland kan dat ook, weliswaar onder zeer specifieke modaliteiten. Als we over het ruilen van sociale woningen spreken in het buitenland, moeten we natuurlijk het hele sociale verhuursysteem mee in ogenschouw nemen, want dat verschilt natuurlijk heel hard van het onze.

Ikzelf ben absoluut geen voorstander, momenteel toch niet, om dat systeem in te voeren. Onze huisvestingsmarkt zit nu eenmaal op een andere manier in elkaar. Bovendien hebben we tot vandaag vanuit de sector nog geen enkele vraag gekregen om dat toe te passen. Tijdens de evaluatie van het kaderbesluit Sociale Huur is daarover geen enkele melding gemaakt. De vraag om dat in te voeren in het Vlaamse sociale huurstelsel is dus ook nog niet bestudeerd. Er is geen vraag, ik ben geen voorstander, maar als er vanuit het Vlaams Parlement natuurlijk een luide en breed gedragen vraag komt, willen we dat eventueel wel doen. Maar als de sector zelf geen vragende partij is, weet ik niet of dat nuttig zou kunnen zijn.

Natuurlijk zijn er een aantal voordelen verbonden aan zo'n systeem, maar ik zie toch ook heel wat nadelen die doorwegen ten opzichte van de voordelen. Het voordeel is inderdaad dat het ruilen van woningen voordelen kan opleveren inzake mobiliteit van sociale huurders. Een huurder zal minder aarzelen om naar een andere gemeente te verhuizen of door te schuiven als hij of zij niet de wachttijd moet doorlopen die in de gemeente in kwestie geldt.

Ik zie wel heel veel nadelen. Ik geef er een aantal. Wat met de lokale binding die door de gemeente en een SHM wordt toegepast? Die zal dan in het gedrang komen. Wat met kandidaat-huurders op de wachtlijst die hebben aangegeven in hun eigen stad te willen wonen? Hoe verhoudt zich dat tot de eventuele wisselende huurders? Wat met mensen die een woning hebben gekregen via versnelde toewijzing? Ook die vraag kan terecht worden opgeworpen. En wat met eventuele begeleidingsovereenkomsten van zittende huurders? Het is evident dat er dan ook moet worden voldaan aan de bezettingsgraad. Dat is ook een nadeel.

Daarnaast vraag ik me ook af of de ruilmogelijkheid niet te veel administratieve lasten met zich zal meebrengen voor de huisvestingsmaatschappij zelf. Dat zou niet goed zijn, gelet op het feit dat ze hun handen al vol hebben met het heel ijverig bezig zijn met het aanpassen en verbeteren van de regelgeving. Daar nog eens extra werk bovenop leggen, is op dit moment niet opportuun.

Als ik al deze voor- en nadelen in overweging neem, kom ik tot het besluit dat, tenzij de sector, de huurders of de verhuurders, dat idee toch genegen zou zijn – ik herhaal, ik heb nog altijd geen signaal gekregen –, de mogelijkheid tot de ruil van huurwoningen geen deel zal uitmaken van nieuwe regelgeving.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord, waarin u zelf een aantal vragen opwerpt. Ik zal die best nog eens goed bekijken samen met de sector. Er was natuurlijk wel een signaal vanuit de sector, anders was ik niet tot deze vraag om uitleg gekomen. Ik zal dit bekijken, en misschien komen we er nog op terug.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over nieuwe contractvormen voor bouwopdrachten in de sociale woningbouw – 2823 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, vandaag kunnen privéontwikkelaars al bijdragen in de bouw en renovatie van sociale woningen. Daarvoor bestaan verschillende procedures en contractvormen. Zo zijn er al Design & Build (D&B) en Constructieve Benadering Overheidsopdrachten (CBO), waarbij de private partner telkens instaat voor het ontwerp en de bouw. Bij CBO wordt van de private partner ook verwacht dat hij de grond inbrengt.

Op 30 mei jongstleden ondertekenden de Nederlandse wooncorporatie FidesWonen en aannemer Kroon & De Koning uit Zwijndrecht een Design Build & Maintenance-overeenkomst (DB&M) voor 42 nieuwbouwwoningen. Hierbij staat de ontwikkelaar niet alleen in voor het ontwerp en de bouw, maar ook voor het onderhoud over een langere periode. Moderne woningen hebben immers veel meer technieken, zoals bijvoorbeeld ventilatiesystemen, warmtepomp enzovoort. Hoe duurzamer de ingebouwde technieken zijn, hoe lager de onderhoudskosten. Onderhoud is daarbij heel erg belangrijk. In deze nieuwe contractvorm moet de aannemer er bijgevolg voor zorgen dat zijn onderhoudskosten niet te hoog oplopen. En dat is een goede zaak, ook voor de bewoners die comfortabel kunnen wonen en tegelijk een duidelijk zicht hebben op hun energie- en onderhoudskost. Vandaag is binnen CBO enkel ontwerp en bouw mogelijk, en dan nog alleen maar op zelf ingebrachte gronden.

Minister, overweegt u om de DB&M-piste voor sociale woningbouw te onderzoeken en eventueel mogelijk te maken? Hebt u de voor- en nadelen hiervan reeds onderzocht? Zo ja, wat waren de resultaten hiervan? Zo niet, is het opportuun om alternatieve benaderingen voor bouwopdrachten te onderzoeken? Wilt u dergelijke aangepaste vorm van CBO uitbreiden naar niet-ingebrachte gronden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: De privaat-publieke samenwerking (pps) voor het realiseren van sociale woningen werd al gelanceerd in 2001. Van Roey Vastgoed en Fortis realiseerden onder de naam SOWO-Invest acht pilootprojecten in Vlaanderen, namelijk in de steden Aalst, Antwerpen, Gent, Lommel en Izegem. Na evaluatie bleek dit systeem wel ontzettend duur te zijn. Deze pps omvatte naast Design, Build en Maintain ook de component Finance (DBFM).

Het is ook zo dat beheer en onderhoud op dit ogenblik vooral worden georganiseerd door de sociale huisvestingsmaatschappijen zelf voor hun gehele patrimonium. Door de schaalvergroting naar hun volledige patrimonium is dit voordeliger dan de opsplitsing per bouwproject. Dat spreekt voor zich. Ik kan ook aangeven dat de duurzaamheid waar u op doelt, al is verwerkt in de ontwerprichtlijnen en

normen van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) waaraan sociale woningen moeten voldoen.

Wil ik dergelijke aangepaste vorm van CBO uitbreiden naar niet-ingebrachte gronden? Hiervoor gebruikt de VMSW al twee procedures, namelijk de zogenaamde grote en de kleine Design & Build. In de kleine Design & Build-procedure selecteert de VMSW per provincie een bouwteam voor een periode van drie jaar. De SHM's of een andere sociale woonactor kunnen dan met behulp van een raamcontract met dat bouwteam vooraf bepaalde types sociale woningen bouwen op gronden in hun eigendom.

De VMSW heeft de kleine Design & Build-procedure ontwikkeld om op een vlotte manier kleinere gronden in te vullen. Bij de grote Design & Build wordt er voor een bepaalde grond een bouwteam geselecteerd voor het ontwerpen en realiseren van sociale woningbouw.

Het verschil met de kleine D&B is dat ontwikkelaars hier ook verantwoordelijk zijn voor de aanleg van infrastructuur. Het betreft steeds een project en geen raamcontract voor verschillende percelen.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. U hebt verwezen naar proefprojecten die al in 2001 zijn opgestart. Belangrijk daarbij is op te merken dat schaalgrootte altijd belangrijk is. Ik denk dat dat ook een bepalende factor is, als je dat onderzoek vandaag opnieuw zou voeren. Een belangrijk onderscheid daarbij, in vergelijking met mijn vraag, is ook dat de component 'finance' erbij zat. In 2001 zal dat inderdaad wel gemakkelijker dan vandaag voor een hogere kostprijs kunnen hebben gezorgd.

Het belangrijkste onderscheid is natuurlijk vooral de evolutie tussen 2001 en vandaag wat betreft nieuwe technieken en nieuwe technologieën, waarvan de duurzaamheid ook afhangt van het goede onderhoud. En dat was vooral ook de insteek van mijn vraag: hoe kunnen we ook in de toekomst de onderhoudskosten van die nieuw gebouwde woningen zo goed mogelijk beheersen en zo laag mogelijk houden? Kunnen de inzichten die sinds 2001 zijn verworven, niet op een of andere manier geactualiseerd worden, rekening houdend met in de eerste plaats nieuwe technieken en nieuwe technologieën en met het feit dat we vandaag in een heel andere context zitten dan in 2001 als het gaat over het financieren van investeringen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Anseeuw, wat het onderhoud betreft, heb ik aangegeven dat het voor de sociale huisvestingsmaatschappijen beter is om dat zelf te doen, omdat ze dan het gehele patrimonium kunnen doen in plaats van de aparte stukjes.

Ik kan nog iets zeggen over uw provincie, mijnheer Anseeuw. De proefprocedure in West-Vlaanderen loopt begin 2018 af. En het is niet altijd zo, maar de eerlijkheid gebiedt mij om nu wel toe te geven dat het de beste provincie is van de vijf Vlaamse provincies. Momenteel is er al zicht op driehonderd bijkomende sociale woningen die met deze procedure gerealiseerd zijn. In vergelijking met de vier andere Vlaamse provincies is dit echt wel een pluim die de steden en gemeenten in de provincie West-Vlaanderen op hun hoed mogen steken.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Bedankt voor het goede nieuws uit West-Vlaanderen. Ik hoop toch dat er binnen de VMSW nog eens wordt nagedacht en rekening gehouden

met de schaalgrootte. Die schaalgrootte is immers cruciaal. Kan het niet minstens zo interessant zijn om die 'maintenance'-component mogelijk te maken? Dat hoeft geen verplichting te zijn. Ik denk dat het toch de moeite waard is om dat nog eens te bekijken binnen de VMSW of zo.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het advies van de Vlaamse Woonraad over het voorontwerp van Vlaams Huurdecreet – 2977 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, de Vlaamse Woonraad spreekt in zijn advies zijn waardering uit over het voorontwerp van Huurdecreet dat op dit moment voorligt. De raad vindt het een goede zaak dat alle bepalingen nu geïntegreerd worden in één enkele wetgeving voor de private woninghuur. Dat komt uiteraard de werkbaarheid en de transparantie ten goede, maar ook de woningkwaliteit. De raad is van oordeel dat het geheel samenhangend is en dat het voorontwerp ook juridisch doordacht is. Het is daarenboven geen eenzijdig ontwerp: "Er wordt rekening gehouden met zowel de noden van de huurder, als die van de verhuurder", dixit de raad.

Tegelijk erkent de raad dat niet alle problemen op de huurmarkt zomaar op te lossen zijn met dit decreet. Het decreet beoogt immers in hoofdzaak de contractuele relatie tussen betrokken partijen te regelen. Een aantal knelpunten overstijgen het generieke kader van het Huurdecreet. In dat kader hebt u al flankerende initiatieven aangekondigd. Denk bijvoorbeeld aan het actieplan 'Vlaams antidiscriminatiebeleid op de private huurmarkt'. De Woonraad geeft ook terecht aan dat er, naast de huurwaarborglening, nog bijkomende maatregelen moeten worden uitgewerkt wat betreft de financiële drempels bij de aanvang van de huurovereenkomst. Dat is ook van bij aanvang al een doelstelling van u geweest. Zo is het bijvoorbeeld perfect verdedigbaar dat de betaalbaarheid via een apart systeem van geconventioneerd huren uitgewerkt wordt.

Volgens de raad zal het ontwerp van decreet de woonzekerheid ten goede komen. Een huurovereenkomst van negen jaar die de regel is, draagt bij aan deze ruime mate van woonzekerheid. Toch is het ook aanvaardbaar om kortlopende contracten te behouden in specifieke gevallen. Nieuw voor deze contracten is immers dat ze opzegbaar worden voor huurders, hetgeen ook beantwoordt aan een vraag op het terrein en aan een eerdere aanbeveling van het Steunpunt Wonen.

Bovendien onderschrijft de raad ten volle dat het ontwerp energiebesparende maatregelen ondersteunt. Het wordt namelijk mogelijk om tijdens de huur de huurprijs aan te passen wanneer er energetische renovaties gebeurd zijn. Er zal ook een lijst worden opgemaakt van wie verantwoordelijk is voor lasten en kosten die een impact kunnen hebben op het rendement van de verhuurder. Die lijst kan natuurlijk nooit exhaustief zijn. Toch kan ze bijdragen tot meer duidelijkheid over de verdeling van verantwoordelijkheden tussen huurder en verhuurder inzake herstellingen.

In het kader van dat advies wil ik u een aantal vragen stellen die voor hen nog open stonden. Het advies stelt dat het toepassingsgebied van de kortlopende huurovereenkomsten beter moet worden omlijnd. Ik begrijp zelf niet goed wat ze daarmee bedoelen. Weet u misschien wat ze bedoelen? En hoe kunnen we dat bewerkstelligen, om dat nog beter te omlijnen?

De raad staat positief tegenover de renovatiehuurcontracten en het daaraan gekoppelde conformiteitsattest. Het is belangrijk dat als we een renovatiecontract hebben, er nadien een conformiteitsattest mag worden gevraagd. Maar daarover stelt men zich de vraag of een ruimere renovatie niet gepaard moet gaan met een minimale duurtijd van het contract.

Zij stellen uiteraard ook een vraag over de huurwaarborg van drie maanden. Zij omschrijven dat als een bijkomende lening, die zeker voor zwakkere huurders de situatie kan bemoeilijken. De OCMW-waarborg blijft echter ook behouden, hebt u aangegeven. Hoe kunnen we de zwakkere huurders voldoende kansen bieden op de private huurmarkt?

Bij het overlijden van de huurder is het onduidelijk wie de kosten voor de curator moet betalen of voorschieten. Kunt u dat eventueel nog verduidelijken?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega Engelbosch, u weet dat wij hier eind juli nog een speciale commissievergadering hebben gehad, die enkel en alleen gewijd was aan de bespreking van het voorontwerp van Huurdecreet. Daar is natuurlijk al heel veel aan bod gekomen.

Wat betreft uw vraag met betrekking tot de kortlopende huurovereenkomsten, begrijp ik zelf ook niet zo goed wat de Woonraad daarmee bedoelt. Volgens mij is het heel duidelijk dat in het voorontwerp van decreet staat dat de overeenkomst van negen jaar de regel blijft. Artikel 16 van het voorontwerp van het Huurdecreet bepaalt dat elke huurovereenkomst met betrekking tot de hoofdverblijfplaats van de huurder wordt geacht te zijn aangegaan voor de duur van negen jaar. Duidelijker dan dat kun je het niet formuleren, denk ik.

Daarnaast werd door de actoren tijdens de evaluatie van het woninghuurrecht ook benadrukt dat de kortlopende huurovereenkomst behouden moest blijven. Er kunnen immers zowel bij de huurder als bij de verhuurder legitieme redenen zijn om een huurovereenkomst van korte duur te verkiezen. Kortlopende huurovereenkomsten zijn niet opzegbaar door de verhuurder, ook niet wanneer de verhuurder de woning zelf wil betrekken. Dat ontmoedigt in hoefde van de verhuurder het afsluiten van een kortlopende huurovereenkomst. Dat lijkt me ook de logica zelve.

Daarnaast kan een kortlopende huurovereenkomst slechts eenmaal verlengd worden, waarbij de maximale duur van de oorspronkelijke huurovereenkomst en de verlenging niet langer mag zijn dan drie jaar. Bij een volgende verlenging of een verlenging waarbij de huurovereenkomst langer dan drie jaar zou lopen, wordt de huurovereenkomst automatisch omgezet in een huurovereenkomst van negen jaar.

Nieuw in het voorontwerp van het Huurdecreet is de mogelijkheid voor de huurder om een kortlopende huurovereenkomst op elk ogenblik te kunnen opzeggen. Daarmee wordt aan de huurder een nieuwe bevoegdheid gegeven die een tegengewicht vormt voor de meestal door de verhuurder gewilde huurovereenkomst van korte duur. Daarmee komen de belangen van de verhuurder en de huurder beter in evenwicht.

Ik ben absoluut geen voorstander om een minimale duur van de renovatiehuurovereenkomst in te schrijven in het Huurdecreet, omdat dat de flexibiliteit van het systeem natuurlijk behoorlijk zou beperken. Huurder en verhuurder kunnen samen een renovatiehuurovereenkomst afsluiten over zeer verschillende soorten van werkzaamheden. Soms zullen de afgesproken werken beperkt zijn – bijvoorbeeld het aanleggen van de tuin of het plaatsen van een nieuwe douche – maar op andere momenten zou het ook kunnen gaan over afgesproken werken die veel uitgebreider zijn, zoals de volledige vernieuwing van de elektriciteit, gecombineerd met de vernieuwing van sanitair en keuken. Het is dus moeilijk om een minimale

termijn in het decreet te schrijven, aangezien die nooit voldoende afgestemd kan zijn op de concreet afgesproken werken.

Het is aan de partijen om een goed evenwicht te zoeken tussen de werken die de huurder op zich neemt en de tegenprestatie van de verhuurder. Daarbij kunnen huurder en verhuurder overeenkomen dat de verhuurder voor een bepaalde periode de huurovereenkomst niet kan opzeggen. Dat heb ik tijdens het debat in de commissievergadering in juli ook al toegelicht.

Over de huurwaarborg is natuurlijk ook al heel veel gezegd. Ik ga dat niet allemaal herhalen. Ik denk dat we daar in de toekomst ook nog heel veel debatten over zullen hebben. Het is inderdaad zo dat het private huurrecht dat we hebben uitgewerkt – en de Woonraad erkent dat ook, en daar ben ik gelukkig om – een continu streven is naar evenwicht tussen de belangen van de verhuurder enerzijds en de belangen en de rechten van huurders anderzijds. De Woonraad heeft ook benadrukt dat het ontwerp van Huurdecreet die verdienste ook heeft.

U weet, collega's, dat er behoudens de OCMW-waarborg in artikel 10 van de federale Woninghuurwet, die momenteel nog altijd van kracht is, tot ons eigen Vlaams Huurdecreet van kracht zal worden, nu ook al andere mogelijkheden zijn voor een verhuurder om in principe ongelimiteerd een waarborg te vragen. En dat gebeurt vandaag ook. Ik hoor graag zeggen dat deze Vlaamse Regering de huurwaarborg gaat verhogen van twee tot drie maanden, maar ik denk niet dat de mensen beseffen hoeveel huurders de dag van vandaag al drie maanden betalen, omdat het kan op basis van de federale Woninghuurwet.

Het Huurdecreet bepaalt nu dat voor alle waarborgvormen het maximum van drie maanden huur niet mag worden overschreden, wat een verbetering is ten opzichte van de huidige situatie. De anonieme en renteloze huurwaarborglening is een nieuw instrument dat de betaalbaarheid van de waarborg, of het nu één, twee of drie maanden is, moet bevorderen. De lening impliceert dat de huurder gespreid de waarborg bijeen spaart. De huurwaarborglening is inderdaad een lening voor minder goegede huishoudens. Maar het is wel een instrument dat zwakke huishoudens toelaat een private huurovereenkomst af te sluiten en dus hun toegang tot de private huurmarkt zal bevorderen. Ik wil nog eens herhalen, collega's, dat dat instrument vandaag niet bestaat, ook niet voor iemand die bijvoorbeeld moeilijkheden heeft met het betalen van twee maanden huurwaarborg, of zelfs drie of vier maanden huurwaarborg, wat vandaag al kan. Dat is vandaag al mogelijk, en het gebeurt meer dan we denken.

Wat gebeurt er bij het overlijden van een huurder? De Woonraad stelt dat het onduidelijk is wie de kosten voor de curator moet voorschieten. De curator van de boedel wordt aangesteld door de vrederechter, die zijn of haar staat van ereloon en kosten vaststelt. De curator van de boedel kan vergeleken worden met een faillissementscurator. De curator wordt betaald vanuit de opbrengst van de boedel. Het verloopt dus niet zoals bij een gerechtsdeskundige, die moet worden betaald door de partij die er de aanstelling van vraagt. Indien de opbrengst van de boedel beperkt is, zal de curator van de boedel slechts een beperkte vergoeding kunnen krijgen, zoals dat ook het geval is bij een faillissementscurator.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, bedankt voor uw uitgebreide antwoord. Een heel deel van wat u zegt, is inderdaad al aan bod gekomen tijdens de bespreking, en dat wisten we al langer, maar de vragen komen natuurlijk ook uit het advies van de Vlaamse Woonraad, die daar blijkbaar nog mee zaten. Maar dat is dan nu ook duidelijk gemaakt.

Het is inderdaad nuttig om die renovatiehuurcontracten zo vrij mogelijk te laten. U gaf zelf al aan dat er beperkte werken en uitgebreidere werken zijn. Het is wel

raadzaam dat de partijen voor hun pand onderling afspreken, en als er grote werken zijn, dat ze toch even kijken naar de woonzekerheid van de investering van de huurder. Maar dat moet case per case bekeken worden tussen huurder en verhuurder. Het zou niet goed zijn dat dat wordt opgelegd, want dan gaan we het systeem van de renovatiehuurcontracten weer minder aantrekkelijk maken, waardoor het misschien niet gebruikt zal worden.

Over de huurwaarborg is ook al veel gezegd. U zegt dat die vandaag ook al drie maanden is, via het OCMW. Ik heb gisteren tijdens het debat ook nog gehoord dat die huurwaarborg vandaag ook al kan via het OCMW. Dat is ook heel vaak drie maanden. Men zegt daar van alles over, maar ik denk dat men soms zaken zoekt die er niet zijn.

Die vraag van de curator vond ik ook belangrijk. Dat was mij niet duidelijk. Maar als die aangesteld wordt door de rechtbank, dan hoeft die niet betaald te worden door partijen. Dat is dan ook duidelijk bij dezen. Bedankt voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, ik sluit me graag aan bij de vragen van de heer Engelbosch. Ik had het niet beter kunnen zeggen, maar het zal u niet verbazen dat ik nog even verder wil ingaan op de huurwaarborglening. Met betrekking tot de huurwaarborg stelt de Woonraad "de principiële vraag of het opportuun is om woonbehoeftige inkomenszwakke huurders bijkomend te laten lenen". Ik denk dat dat wel het geval moet zijn, en dat dat een verbetering kan zijn. Ook voor de huurders die moeite hadden met de twee maanden, is een huurwaarborglening die toegankelijk is, misschien een oplossing. Ik vind die principiële vraag dus duidelijk: het kan een goede oplossing zijn om een huurwaarborglening in te voeren.

De tweede opmerking die de Woonraad ter zake maakt, is dat de regeling die er zou komen om de huurder te ondersteunen, geen bijkomende administratieve en procedurele drempels mag opwerpen. En daar kunnen we ons uiteraard bij aansluiten. Zoals u ook hebt gezegd, moet het een anonieme regeling worden die toegankelijk is. Maar we denken dat het toch absoluut noodzakelijk is om de randvoorwaarden zo te maken dat het effectief geen drempel opwerpt. De terugbetalingstermijn moet voldoende lang zijn. Bijvoorbeeld bij de OCMW-waarborg geldt dat men tussen de 25 en 50 euro per maand afbetaalt. Het volledige bedrag moet kunnen worden ontleend. De nazorg is ook belangrijk voor de zwakste doelgroep. De doelgroep moet ook groot genoeg zijn, aangezien de maatregel niet alleen impact heeft op de allerarmsten. Het moet toegankelijk zijn, zoals u zelf hebt aangehaald. Ook niet-OCMW-klienten moeten de weg vinden. Ook de financiering van de lening moet gegarandeerd zijn. Uit cijfers blijkt dat 60 tot 65 procent van de huurwaarborgleningen bij het OCMW wordt terugbetaald. Als we dus gaan naar een rollend fonds, zal er toch af en toe moeten worden bijgestopt.

Daarnaast is ook de vraag hoe de samenwerking zal gaan met de OCMW's, die nu al een uitgebreid systeem van huurwaarborg hebben, in iedere gemeente anders. Maar daarover zullen we bij gelegenheid zeker nog van gedachten wisselen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, het is een beetje een raar debat, omdat we hier voor een stuk een voorafname doen van het debat op wat dan het ontwerp van decreet zal worden.

De voorzitter: En we hebben natuurlijk al een debat gehad. Nu is het naar aanleiding van het advies van de Woonraad.

Bart Van Malderen (sp-a): Het debat is inderdaad al voor een deel gevoerd. Een eerste vaststelling is dat noch de vraagsteller, noch de minister precies weet wat de Woonraad bedoelt met de perimeter. Als we dan toch een voorafname doen, is er dus al de mogelijkheid om een hoorzitting te organiseren bij de bespreking van het ontwerp van decreet, en die mensen gewoon te vragen wat ze juist bedoelen. Je moet dat goed op voorhand vragen, want anders lukt dat hier niet. Ik begin dus bij dezen ook al mijn voorafname te doen.

Ten tweede wil ik ingaan op wat mevrouw Partyka heeft gezegd. Minister, wanneer plant u om met dit ontwerp van decreet naar het parlement te komen? Wat is uw beoogde ingangsdatum van het decreet? Vanaf wanneer zullen mensen contracten kunnen afsluiten volgens het voorontwerp van decreet? Ik lees her en der dat het de bedoeling is om dit vanaf 1 september 2018 te laten ingaan. Bevestigt u die datum?

Ik stel die vraag omdat heel het debat rond de huurwaarborg erop is uitgedraaid dat de koppeling is gemaakt met de huurwaarborgregeling. En de randvoorwaarden die mevrouw Partyka, overigens samen met de Woonraad, zonet heeft opgesomd, maken dat dit toch wel een werk is. Het bereik moet voldoende zijn, je moet unaniem kunnen werken, je moet een vehikel vinden, een organisatie vinden die tegemoet komt aan een bekommernis.

Ik geef twee cijfers. 42 procent van de mensen heeft het vandaag al moeilijk om twee maanden huurwaarborg te betalen, en 30 procent van de mensen in private huur heeft moeite om na het betalen van de woonkost überhaupt nog iets over te hebben. Als je daar nog een bijkomende aflossing tegenover gaat zetten, of dat nu 25 of 50 euro is, vergemakkelijkt dat het leven van die mensen niet. Je kunt dan zeggen dat zo'n huurwaarborgregeling het leven gemakkelijker kan maken voor wie het vandaag reeds moeilijk heeft om twee maanden huurwaarborg op te hoesten, maar er zijn heel wat randvoorwaarden. Ik wil er daar eentje aan toevoegen, namelijk de snelheid. Als je een huis of een appartement wilt huren, dan wil wie verhuurt, niet weken of maanden zitten te wachten tot iemand een huurwaarborgregeling rond heeft. Dat is met andere woorden dikwijls een kwestie van beslissen of niet hebben. Het vragen van uitstel zou op zich al een bijkomende barrière kunnen zijn om aan die persoon te verhuren. Aan het lijstje van mevrouw Partyka – dat neerkomt op: geen bijkomende administratieve grenzen opleggen – wil ik er dus een toevoegen, namelijk de snelheid van uitvoering en van dienstverlening.

Als je al die dingen neemt, vraag ik mij af of u vandaag met de hand op het hart kunt zeggen dat u akkoord gaat met alle geformuleerde randvoorwaarden. En bevestigt u dat deze nieuwe regeling kan ingaan op 1 september 2018?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Collega's, op donderdag 20 juli is hier een hele zitting gewijd aan het private huurrecht en het decreet, waarbij ongeveer drie parlementsleden aanwezig waren. Dus met alle respect, ik wil hier uitgebreid ingaan op alle bijkomende vragen... *(Opmerkingen)*

Mevrouw Partyka, de repliek op het advies van de Woonraad zal natuurlijk, zoals het hoort, integraal worden opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet. Zo gaat dat altijd.

Mijnheer Van Malderen, er staat in het Huurdecreet wanneer het in werking treedt: 1 september 2018. Dat gaat uiteraard gepaard met de uitwerking van de voorwaarden en modaliteiten van die anonieme en renteloze huurwaarborglening, waarvan de decretale grondslag ook al in het decreet staat.

U hebt voldoende parlementaire ervaring om te weten hoe het allemaal zijn gang gaat. Het voorontwerp is een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse

Regering. Het is nu terug van de Woonraad. Het gaat binnenkort voor een tweede principiële goedkeuring naar de Vlaamse Regering. Dan gaat het naar de Raad van State voor advies. Dan komt het terug van de Raad van State en ga ik voor een derde principiële goedkeuring naar de Vlaamse Regering, en dan kom ik ermee naar het parlement. Maar de timing en de datum van inwerkingtreding staan heel duidelijk in het decreet: 1 september 2018. En ondertussen zullen we de modaliteiten van de anonieme renteloze huurwaarborglening uitwerken, zoals ik ook altijd heb gecommuniceerd, niet alleen in de media, niet alleen bij de bespreking van de conceptnota, maar ook in de commissievergadering van 20 juli laatstleden. *(Opmerkingen van Bart Van Malderen)*

Het is uiteraard de bedoeling van een renteloze anonieme huurwaarborglening dat het geen administratieve rompslomp wordt. Als iemand aanspraak wil maken op die mogelijkheid die wij bieden, mag het inderdaad niet vertragend werken. Dat is de bedoeling. Dat lijkt mij ook nogal logisch, collega Van Malderen.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Collega's, het was voor alle duidelijkheid niet mijn bedoeling om hier het debat van 20 juli opnieuw te voeren. *(Opmerkingen)*

Ik denk dat we allemaal nog onze job mogen doen, collega Van Malderen. Als u zegt dat hier een voorafname wordt gedaan, laat ik dat voor uw rekening. Als de Vlaamse Woonraad een advies geeft, dat trouwens positief is, en de raad stelt daarin vier concrete vragen, dan is het toch wel mijn recht als parlements lid om in de commissie die vragen te komen stellen, zonder daarmee de bedoeling te hebben om het debat opnieuw te voeren? Ik denk dat dat de taak van een parlements lid is. Anders mogen we het licht hier uitdoen en mogen we allemaal naar huis gaan. Dit is absoluut geen voorafname op de bespreking van het ontwerp van decreet. *(Opmerkingen)*

Dit bewijst dat men het debat weer aan het verengen is tot de huurwaarborg. De twee collega's hebben het bijna uitsluitend over de huurwaarborg gehad, terwijl het decreet veel meer is dan dat. Mijn vragen waren veel uitgebreider dan dat.

Het advies is positief. Dat is een opsteker voor het decreet, minister. Er waren een aantal terechte vragen gesteld door de Woonraad. U hebt daar een correct en duidelijk antwoord op gegeven. Nu kunt u verder met het decreet. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de inclusiespiegel van GRIP vzw (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap) en maatregelen die de inclusie van mensen met een beperking bevorderen – 2658 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik hoef de vzw GRIP (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap) hier niet voor te stellen. Het belangrijkste is dat zij op 25 juni hun inclusiespiegel voor het jaar 2016 naar voren hebben gebracht. Traditioneel bekijken zij de impact van handicap op het leven van mensen in een aantal domeinen, gaande van werk, de positie op de woonmarkt, tot scholing, inkomen enzovoort, thema's waar u zowel overkoepelend als functioneel een grote bevoegdheid in draagt. Daarom stellen we u hier ook deze vraag.

De inhoud van die inclusiespiegel is niet eenduidig positief te noemen. De positie van mensen met een handicap blijft in onze samenleving heel precair. Niettemin hebben wij meer dan tien jaar geleden een VN-verdrag onderschreven dat de positie van personen met een handicap op een actieve manier dient te verbeteren. Dat is de draagwijdte van het VN-verdrag. Wij hebben onderschreven dat we voor niets minder gaan dan inclusie. Dat betekent dat mensen met een handicap dezelfde positie dienen te kunnen innemen in de samenleving op tal van domeinen als mensen die geen beperking hebben – als die al bestaan.

Het aantal personen met een handicap dat zelf een wooneigendom heeft, daalt bijvoorbeeld van 74 procent naar 67 procent. De financieel kwetsbare positie is ook duidelijk: 61 procent van de mensen met een handicap bevinden zich in de twee laagste inkomensklassen. En zo kan ik nog even doorgaan.

Heel concreet vraagt GRIP aan de regering “met aandrang om een daadkrachtige ommezwaai in het beleid”. Business as usual is dus niet aan de orde. “Ministers en regeringen moeten duidelijkheid scheppen, ja zeggen tegen inclusie en er ook voluit voor gaan. Dat betekent dat budgetten op korte termijn en zichtbaar verschuiven van de aparte circuits voor personen met een handicap naar de mensen met een handicap en hun gezinnen.” Met zo’n aanbeveling, minister, is het evident dat wij u een aantal vragen stellen.

Onderschrijft u de bevindingen die worden beschreven in de inclusiespiegel 2016? Hoe zult u ervoor zorgen dat de participatie van personen met en zonder een handicap in de toekomst zal worden gemonitord? Ik stel u die vraag omdat bij een eerdere voorstelling van de inclusiespiegel de minister-president zei dat we daar eigenlijk geen duidelijk zicht op hebben.

Op welke manier zult u ervoor zorgen dat er op elk beleidsdomein zal worden ingezet op inclusie? Welke concrete maatregelen neemt u om die gevraagde ommezwaai in het beleid te realiseren? Welke budgetten zullen daadwerkelijk worden geheroriënteerd? Voorziet u in bijkomende middelen in functie van inclusie?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Van Malderen, vanuit mijn bevoegdheid Gelijke Kansen zal ik het natuurlijk niet hebben over concrete cijfers. Als u daar vragen over hebt, kunt u zich wenden tot de bevoegde ministers. Over het instrument zelf dan, dat is het belangrijkste om vanuit mijn bevoegdheid te bespreken.

Onderschrijf ik de bevindingen die worden beschreven in de inclusiespiegel 2016? Collega's, voor degenen die niet vertrouwd zijn met het instrument inclusiespiegel: het gaat over cijfers die starten in het jaar 2006 en lopen tot 2016. Dat gaat dus over een periode van tien jaar, dat wil ik voor alle duidelijkheid nog eens meegeven. Dat zijn de cijfers die worden gebruikt en die zijn niet nieuw. We hebben daarover in het verleden al gehoord en ze zijn gebaseerd op een aantal centrale enquêtes zoals naar de arbeidskrachten, de Survey on Income and Living Conditions (SILC) en de survey naar sociaal-culturele verschuivingen van de Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Die enquêtes worden geregeld door de Vlaamse overheid gebruikt en ingezet voor monitoringgegevens, statistische rapporten en ook voor het bepalen of vaststellen van indicatoren. De grote verdienste van deze inclusiespiegel is dat GRIP de cijfers op een bevattelijke wijze bij elkaar brengt en een evolutie toont over de tien jaar die ik daarnet heb geschetst, dus van 2006 tot 2016.

Een belangrijke kanttekening is dat die cijfers nog geen rekening houden met belangrijke inclusie maatregelen die deze regering heeft genomen. Ik geef een aantal voorbeelden zonder daar dieper op in te gaan, want ze behoren tot de bevoegdheden

van mijn collega's. Persoonsvolgende financiering bijvoorbeeld, of het M-decreet, het is toch belangrijk om dat hier aan toe te voegen.

Hoe zal ik ervoor zorgen dat de participatie van personen met en zonder een handicap in de toekomst zal worden gemonitord? De Universiteit Gent heeft op vraag van mijn departement Gelijke Kansen een ontwerpindicatorset ontwikkeld met betrekking tot de maatschappelijke participatie van personen met een handicap. Dit ontwerp werd begin dit jaar opgeleverd en kunt u terugvinden op onze gelijkekansenwebstek. Dit najaar 2017 wordt dat ontwerp verder ontwikkeld en verfijnd door de Studiedienst van de Vlaamse Regering en er wordt in een update voorzien in 2018.

Op welke manier zal ik ervoor zorgen dat er op elk beleidsdomein zal worden ingezet op inclusie? U weet dat inclusie een opdracht is voor de voltallige Vlaamse Regering en elke minister is binnen zijn of haar bevoegdheden verantwoordelijk om maximaal in die inclusie te voorzien. Met de coördinatie van het Horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan van 2015-2019 stimuleer ik die inclusie en vragen naar concrete acties en maatregelen. De eerste reeks acties loopt over 2016 en 2017. Begin 2018 wordt hierover gerapporteerd. Ik bereid intussen een tweede reeks actieplannen voor in 2018 en 2019.

Welke concrete maatregelen neem ik om een daadkrachtige ommezwaai in het beleid te kunnen realiseren? Welke budgetten zullen daadwerkelijk worden gheroriënteerd? Budgetten die direct gerelateerd zijn aan ondersteuning van personen met een handicap vallen voornamelijk onder de bevoegdheid van minister Vandeurzen. U zult die vraag dus aan hem moeten stellen. In het verleden is dat ook altijd zo gebeurd. Mijn voorgangers wezen ook gewoon door naar collega's. Niet dat ik mijn verantwoordelijkheid wil ontlopen, maar ik ben niet verantwoordelijk voor het beleid van de collega's als het over concrete cijfers gaat. Ik ben wel verantwoordelijk voor het instrument. Ik wil het instrument hier verdedigen. Ik heb ook uitleg gegeven bij het instrument. Maar als het over concrete resultaten en acties gaat van collega-ministers, dan moet u die vragen aan hen stellen. Mijn voorganger op de bevoegdheid van Gelijke Kansen – ik zal de naam niet noemen – deed dat net op dezelfde manier.

Mijnheer Van Malderen, ik denk dat ik u toch een klein beetje blij zal maken omdat ik natuurlijk een bevoegdheid heb, namelijk sociale economie, waarin we ook spreken over mensen met een zekere handicap, met een zekere afstand tot de arbeidsmarkt. Nu weet u wel of niet dat er in 2018 in een groeipad is voorzien voor sociale economie, maatwerk en lokale diensteneconomie (LDE) van 12 miljoen euro extra. Misschien is dat wat ondergesneeuwd geraakt in de Septemberverklaring. Bovenop het groeipad dat we eigenlijk dit jaar al hadden gepland voor de LDE van 200 voltijds equivalenten, zal dat er met het bijkomend groeipad van 2018 voor zorgen dat we een groter groeipad zullen hebben in deze legislatuur – ik weet niet wat er voor 2019 nog uit de bus zal komen – dan wat er in de vorige legislatuur is gerealiseerd.

Vanuit mijn bevoegdheid sociale economie, waar dus ook mensen met een zekere handicap te vinden zijn, heb ik daar zeker aandacht voor. Ik heb zelfs een groeipad uitgetekend.

Collega's, op uw vragen over het instrument heb ik u antwoorden gegeven. Als u heel specifieke vragen hebt, dan kunt u die met veel plezier aan mijn collega's stellen. Ik heb alvast een goed antwoord gegeven op mijn concrete betrokken bevoegdheid, namelijk sociale economie.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, bedankt voor dat laatste. Verder kan ik toch alleen maar mijn teleurstelling uitdrukken voor dit antwoord. Tot driemaal toe – u

bent ermee begonnen en u bent ermee geëindigd – had u het over de sociale economie. U hebt gezegd: vraag het aan de anderen. Dat is een beetje symptomatisch voor de benadering die bestaat. Ik had de illusie dat de Vlaamse Regering een collegiaal gegeven was, maar blijkbaar is dat niet zo. Het is net die verkokerde kijk die GRIP aanklaagt in de inclusiespiegel die de aanbeveling doet om daarvan weg te gaan en een integraal inclusief beleid te voeren. Dat vraagt een trendbreuk. Niemand vraagt dat u van vandaag op morgen alle uitdagingen oplost, maar we hebben wel stappen voorwaarts nodig en een trendbreuk.

Het grote voordeel is dat je met die inclusiespiegel een lange sequentie neemt en dat je dus trends kunt waarnemen. Het is gewoon een gegeven dat die trend niet positief te noemen is. Er zijn zeker bewegingen in de goeie richting. We kunnen nog discussiëren of dat sectoraal de juiste aanpak is. U had het zelf over de persoonsvolgende financiering. In principe zijn we daar voorstander van. Dat biedt veel mogelijkheden. Alleen hebben we uiteraard de gekende kritieken op de manier waarop dit wordt aangepakt. Willen we echt de trendbreuk realiseren, dan zult u – ik richt me tot het geheel van de Vlaamse Regering – meer moeten doen en ook fundamenteel anders moeten doen. In uw antwoord heb ik niet de lichtpunten gezien die ik nodig acht, net omdat u heel categoriaal antwoordt en zegt dat u maar een beperkte bevoegdheid hebt en dat ik vragen over budgetten aan anderen moet stellen.

Ik ben blij dat de monitoring ondertussen wordt opgestart en voortgezet. Twee jaar geleden was dat blijkbaar een probleem. Ik blijf hier wel ongelooflijk op mijn honger zitten. Ik vraag uitdrukkelijk, ook aan de voorzitter, dat als we andere ministers moeten bevragen, we dit gecoördineerd doen en dat we dit desnoods op een andere manier doen. In het andere geval moeten we die vraag stellen aan alle andere vakministers, en dan zijn we in hetzelfde bedje ziek als wat GRIP aanklaagt.

Minister, men vraagt een trendbreuk, men vraagt dat men de dingen op een andere manier gaat bekijken. Ik heb in uw antwoord geen enkele aanwijzing gekregen dat die andere aanpak er zit aan te komen. We zijn blij met elk groeipad in de sociale economie. Alleen weten we dat er 7000 mensen wachten met een ticket sociale economie. We zijn blij met elke bijkomende plek. Het blijft evenzeer wachten op een aantal andere maatregelen, ook op het gebied van arbeidsmarkt. Ik heb het dan bijvoorbeeld over individuele rugzakken.

Minister, ik neem akte van uw antwoord en ik druk mijn teleurstelling uit over het gebrek aan gecoördineerde aanpak. Ik zie eerlijk gezegd de aanzet tot een trendbreuk niet.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, het is met heel grote bescheidenheid dat ik het woord voer, want ik ben geen lid van deze commissie. Ik kom wel met enige verwachting luisteren naar het antwoord op deze vraag. Ik begrijp collega Van Malderen voor een deel omdat we elders naar de budgetten moeten vragen. Minister, we kennen die budgetten. Minister Vandeurzen heeft bij het begin van de legislatuur 330 miljoen euro beloofd voor deze sector. Hij maakt dat jaar na jaar waar. Vorig jaar was dat 109,5 miljoen euro, dit jaar is dat 72 miljoen euro. Die budgetten zijn duidelijk.

Minister, wat u doet op sociale economie is belangrijk en nodig. Dank u dat u daarop inzet samen met uw collega's. Maar voor de rest hoor ik u zeggen dat het een belangrijke opdracht is, dat het horizontaal is zoals alles wat belangrijk is, tot er natuurlijk echt wel actie moet worden ondernomen. Ik zit dan een beetje op mijn honger: hoe gaan we dat inderdaad doen?

De vakminister plant budgetten en voert beleid, zit met technische problemen, de transitie is een hele oefening, dat gaat met vallen en opstaan, wij doen ons werk

in de commissie Welzijn, maar daar horen we vaak dat het niet alleen Welzijn is – Health is in All Policies en dit ook –, dus dan breken we wel eens uit en gaan we naar andere commissies om daar relevante vragen over te stellen. Ik kan collega Van Malderen dan wel een stuk volgen dat we met dit antwoord echt niet verder geraken en dat inclusief dan voornamelijk op papier belangrijk is. Ik ontwaar het niet uit uw antwoord, maar mogelijks zet u dat in uw repliek recht.

Tine van der Vloet (N-VA): Mijnheer Van Malderen, het is toch jammer dat u geen vooruitgang ziet. Als ik dat lees, zie ik wel vooruitgang in de cijfers. U haalt dus weer al het negatieve naar boven, terwijl er echt wel dingen zijn waarin we vooruit zijn gegaan.

Minister, u zegt het: we moeten bij elke vakminister gaan horen. Dat doen we natuurlijk in de commissie Welzijn al zeker. Minister Vandeurzen geeft 330 miljoen euro extra. Dat komt allemaal na deze cijfers. Ik geloof er wel in dat Welzijn en Onderwijs al zeker een kloof gaan dichten inzake onderwijs en vrije tijd voor die mensen. Door die budgetten extra te geven, zullen de mensen zeker meer vrijheid krijgen zodat ze zelf kunnen kiezen en kunnen bepalen waar ze hun assistenten willen inzetten.

Het is nog wachten op nieuwe cijfers, want het gaat over tien jaar terug. Deze regering is daarin een grote steen aan het verleggen. Ook Werk kwam aan bod, maar we zien dat er heel veel mensen deeltijds werken. Dat is ook heel normaal omdat die mensen niet meer kunnen werken. Onze federale collega Jan Spooren werkt daar volop aan, dat ook zij naast de integratietegemoetkoming een aantal uren kunnen gaan werken om zo meer inkomsten te kunnen verwerven. Zeggen dat er helemaal niks gebeurt, klopt dus niet.

De minister zei het, de conclusie is voor de voltallige regering, maar het kan ook lokaal worden bekeken. Het is heel belangrijk om inclusie te laten vertrekken vanuit elke gemeente. We hebben heel veel hoorzittingen gehad over autisme in de commissie Welzijn. Daar zagen we dat er maar twee gemeenten inzetten op mensen met autisme. Als er maar twee gemeenten op inzetten, waar is dan de inclusie dicht bij de mensen? Er is toch een heel grote verantwoordelijkheid voor alle gemeenten, waar de mensen wonen, dat daar de inclusie wordt gestart. Hopelijk gaat dat ook vooruit en zullen de mensen dat ook voelen op alle gebieden.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Ik zal nog eens herhalen wat ik daarnet heb gezegd. Het instrument is mijn verantwoordelijkheid en het is heel duidelijk dat ik dat opvolg en dat ook zal laten monitoren. Dat is ook mijn taak. Ik herhaal dat dat ook in het verleden zo gebeurde.

Mijnheer Van Malderen, het gaat inderdaad over cijfers van 2006-2016. De ministers Muyters, Vandeurzen, Crevits en ikzelf – misschien vergeet ik iemand – hebben in ieder geval maatregelen genomen om de trendbreuk waar u terecht voor pleit, ook te kunnen realiseren.

Als u mij nu zegt dat ik in deze commissie vanuit mijn bevoegdheid Gelijke Kansen moet antwoorden op concrete vragen over hoe ik die inclusie bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt ga kunnen realiseren, of hoe minister Vandeurzen de persoonsvolgende financiering concreet gaat invullen, vindt u echt – en ik richt me ook tot collega Jans – dat dat mijn bevoegdheid en verantwoordelijkheid is? Neen. Mijn verantwoordelijkheid is het instrument bewaken, en dat doe ik.

In het verleden is het altijd zo geweest dat het instrument bij de minister van Gelijke Kansen zat. Ik moet natuurlijk mijn collega's aanporren om de cijfergegevens en allerlei andere data aan mij te bezorgen om te kunnen monitoren. Zij doen dat

ook. Maar hoe concrete acties wordt ingevuld, die vragen zijn nog nooit gesteld in de commissie Gelijke Kansen. Ik vind het dan ook zeer vreemd. Ik wil die informatie wel opvragen bij mijn collega's, maar denkt u nu echt dat u met mij een zeer waardevol debat kunt voeren over arbeidsmarkt, over onderwijs of over welzijn?

Mijnheer Van Malderen, ik wil veel doen, maar de waarheid heeft ook haar rechten. Dat u teleurgesteld zou zijn in mijn antwoord, daar was ik van overtuigd. Dat weet ik al, dat is niet nieuw. Maar als u van mij verwacht dat ik antwoord op zeer concrete vragen over zeer specifieke thema's, die niets met mijn bevoegdheden te maken hebben – ik zeg niet over het instrument, daar heb ik wel op geantwoord – dan vraag ik me af waarom we al die andere ministers nog nodig hebben. In het verleden was dat ook zo.

Mijnheer Van Malderen, u hebt zeer lang de minister van Gelijke Kansen geleverd, u weet dat maar al te goed.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, u onderschat zichzelf. Ik denk dat u perfect in staat bent om over al die thema's een zinnig debat te voeren. Het zou zeer leerrijk zijn. Essentieel is dat we van mening verschillen over de rol en de invulling van het ministerschap Gelijke Kansen. U beperkt dat tot het bewaken van het instrument. Ik citeer u, waarvan akte.

GRIP vzw pleit in haar inclusiespiegel voor een trendbreuk op basis van een andere aanpak, die weggaat van aparte circuits en kijkt naar de mensen zelf. Dat vraagt een veel actievere coördinatie.

Mevrouw van der Vloet, ik ben het volmondig met u eens dat u daar ook de lokale besturen moet bij betrekken. Wel, minister, u bent ook bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden. Ook daar kunt u een stimulerende rol spelen. U verwijst naar de jobs in sociale economie die u bij creëert, maar ook dat is een apart circuit. We moeten het debat kunnen voeren over de positie van mensen met een beperking in de reguliere arbeidsmarkt. Daar kunt u ook een actieve rol in spelen. U verwijst naar de budgetten van Welzijn, maar een van de achilleshielen van heel die hervorming is bijvoorbeeld de woningmarkt.

Het is heel goed om in te zetten op assistentie, maar het weggaan van instituties en werk maken van inclusie vraagt ook stappen op de woningmarkt. Ook daar zijn kwalitatievere stappen te zetten dan ik in uw antwoord heb gehoord. Als u al op voorhand weet dat ik teleurgesteld zal zijn, dan moet u in het vervolg eens proberen om een ander antwoord te geven. Ik kijk altijd positief uit naar de zaken die u voorstelt, maar dan moeten die er wel zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.